

CITTASLOW METROPOL

1999 yılında Orvieto'da kurulan Cittaslow, mekan bazlı yaşam kalitesinin önemine vurgu yapmakta ve hareketin temel amacının teknoloji aracılığıyla hayatın kaliteli ve çekici olmasını, bölgeye özgü sürdürülebilir kalkınmayı sağlamaktadır. Değerlerine, yerel ekonomik yaşama katkıda bulunarak gelir adaletini sağlamak, doğal, kültürel ve tarihi değerlere sahip çıkmaktadır.

Küreselleşmeye karşı adil, özgün ve sürdürülebilir kentsel gelişmeyi destekleyen alternatif bir yaşam felsefesi sunan Cittaslow, kent kimliğini vurgulayarak kentlerin kendi ruhlarını kaybetmeden gelişmelerinin mümkün olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de Seferihisar'ın 28 Kasım 2009'da Cittaslow International'a üye olmasıyla başlayan süreç bugün itibariyle 21 üye şehirle büyüyerek devam etmektedir.

Cittaslow Metropolis projesi, Cittaslow felsefesini büyük şehirlere yaymak amacıyla Uluslararası Cittaslow Derneği ve İzmir Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle geliştirilmiştir.

İzmir, 1999 yılında İtalya'da kurulan Uluslararası Cittaslow Derneği'nin ilk metropol modeli olma sorumluluğunu üstlenmiştir. Bir metropolün sakin ya da yavaş olabileceği iddiası günümüz dünyasındaki gerçeklikle örtüşmese de insanın ve doğanın günlük ritimlerinin her geçen gün olumsuz yönde değiştiği bir dünyada [tüketim, hız, iklim değişikliği, sağlıksız beslenme, yoksulluk, hava kirliliği vb.] bugün, yarın ve gelecek için, onun bir parçası olan insanlık ve doğa dahil tüm canlıların yaşam alanlarını ve doğasını korumak için yavaşlayarak ve önlemler alarak yaşamak zorunluluğu oluşmuştur.

Cittaslow Metropolis konsepti, Cittaslow Metropolis Uluslararası Çalışma Grubu, Sivil Toplum Kuruluşları, uzmanlar, odalar ve akademisyenler dahil olmak üzere uluslararası ve yerel paydaşlarla işbirliği içinde geliştirilmiştir. Birinci aşama, özelde kentsel yaşam ve genel olarak iyi yaşam üzerine çalışan dünyanın önde gelen girişim ve kuruluşlarının incelenmesinden oluşmuştur. Sivil toplum temsilcileri, meslek odaları, uzmanlar ve akademisyenlerin İzmir'e ve genel olarak büyük şehirlere özgü hayata ilişkin görüşleri, bu alanda küresel düzeyde yaygın olan görüşlerle birlikte incelenmiştir. Bu çalışma sonucunda toplumun beden ve ruh sağlığı, toplum ruhunun güçlendirilmesi, kaliteli eğitim olanakları, yenilenebilir enerji kullanımı gibi kavramların oldukça önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan kentsel öncelikler, Cittaslow'un felsefesi,

manifestosu ve vizyonu ile karşılaştırılmıştır. Dünya gündemindeki kentsel önceliklere Cittaslow perspektifinden bakılarak 'Cittaslow Metropolis Modeli'nde yer alması gereken konular belirlenmiştir.

'Cittaslow Metropolis İzmir Projesi Cittaslow Mahalle Programı', yavaşlık felsefesiyle günlük yaşam ritminin ilerlemesi için toplumsal dönüşüm-davranış değişikliği sağlama çabasıdır. Diğer bir deyişle, yavaşlığa ulaşmak için günlük pratiğin davranış değişikliğine/dönüşümüne ihtiyaç mevcuttur. Bu araç ve gereçler, temel ihtiyaçlara adil ve eşit erişimi sağlamak için oluşturulmuştur. Bu dönüşüm, toplumun tüm eylemlerinin [sokak, alışveriş, yemek yeme, yürüme, düşünme, kamu hizmetleri/aktiviteleri, eğitim vb.] eşit ve adil erişimin yanı sıra, erişim dışı olmamasına rağmen temel ihtiyaç ve ihtiyaçlara [yoksulluk vb.] ulaşmanın önündeki engelleri, bu grupların gelişimine yönelik çalışmaların desteklenmesi açısından önemli konulardır. Sivil katılım, tüm sakinlerin eylem/yapma sürecinde özne olmasını ifade etmektedir. Grupların karşılaştıkları yoksulluk, azınlık mensubu olma, etnik farklılık, engellilik, yaşlılık gibi engellerin farkındalığı ve duyarlılığı ile toplumsal katılım mekanizmalarını geliştirerek tüm grup üyelerinin konuşma ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamaktadır.

'Cittaslow Neighborhood Programı'nın tüm süreçleri, sivil katılım önceliğine uygun olarak yürütülmektedir. İzmir Büyükşehir Belediyesi Cittaslow Metropolis İzmir Proje Ekibi, Haziran 2021'de düzenlenen Uluslararası Cittaslow Genel Kurulu'nda İzmir'in dünyadaki ilk 'Cittaslow Metropolis Pilot Şehir Modeli' olmasının ardından Ağustos 2021'de İzmir Ekonomi Üniversitesi EKOKENT Araştırma ve Uygulama Merkezi ile iş birliği yapmıştır. Bu işbirliği ile bilimsel yöntemlerle sağlanan veriler ışığında 'Cittaslow Metropolis İzmir Modeli' oluşturulmuştur.

Mahalle ölçeğinde başlatılan 'Cittaslow Metropolis Projesi', bir mahallenin yavaş olması için bazı özellikler belirlemiştir:

- Her yaştan birey için tasarlanmış,
- 15 dakikalık yürüyüş veya bisiklet yolculuğu ile tüm konut sakinleri için temel mal ve hizmetlere eşit, adil ve kolay erişimi sağlandığı,
- Güvenli ve erişilebilir yürüyüş ve bisiklet yollarının var olduğu,
- Kamusal alanların kamu yararlarına/taleplerine ve ihtiyaçlarına göre kullanıldığı,

- Sosyal etkileşimin teşvik edildiği ve etkileşim için gerekli araçların sağlandığı bir ortamın var olduğu,
- Mahallede katılım odaklı kültür, sanat ve spor faaliyetlerinin gerçekleştirildiği,
- Yaygın ve konforlu toplu taşıma imkanlarının olduğu,
- Yerel esnafın, zanaatkarların ve zanaatkarlığın desteklendiği bir ortamın desteklendiği,
- Yerel kimliğin, kültürün, tarihin, geleneklerin ve doğanın korunduğu,
- Yerel istihdam olanakları ve uzaktan çalışma olanaklarına sahip,
- Gönüllülüğün ve dayanışmanın teşvik edildiği mahalleler.